

Ujvidéki Napló.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 korona
Fél évre 5 korona
EGYES SZÁM 10 FILLER.

Főszerkesztő: **Dr. Eischléger Dezső.**

Felelősszerkesztő: **Csernyei Mór.**

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

II. RÁKÓCZI FERENC-ÚT 35. SZAM
I. EMELET. TELEFON SZÁM 151.

Béke.

Fél esztendeje annak, hogy véreink fegyverben állottak. Eltávoztak a családi tűzhelytől, szeretetteiktől, mert a haza védelme úgy kívánta. Sokat szenvedtek szegények. Nagy válság volt. Nehéz hónapok voltak ezek. Válságosak mindenkire nézve. Azt lehet mondani, hogy általában az egész ország szenvedett. De most végre felszabadult az ország a kínos helyzetből, mert a tartalékosok javarészt hazaküldik, hogy mindenki hivatását teljesíthesse.

Bár nehéz küzdelem, a megpróbáltatás minden kinszenvedését átélte e nemzet, mégis türe és szenvedte megadással, mert mindenek előtt a Haza védelméről volt szó és ekkor a magyar háttérbe szorít mindent, csak egy nyugtalan gondolata van: *ne érje bántódás a Hazát!*

Végre lecsendesedett a háborgó hullám.

Dolog után lássunk! Szedjük össze erőnket, mindent kipótolhatunk a szorgalmas munkával. Vegyük kezünkbe a származást, iparkodjunk és ha akarjuk az elvesztett visszahódíthatjuk.

Dal hangzik a zsuflóság megett vasúti kocsikból, melyek a hazatérő katonákat szállítják. E dal a sirást váltja föl, melynek jajsza elnémitott mindenkét. Hat hónapig nem örvendett senki és most vigság vonult be ismét hajlékainkba. Ha akarjuk a vigság állandó lehet; de ha karjainkat ölbetesszük és nem iparkodunk becsületes munkával az elvesztett javainkat visszaszerezni, akkor háboru nélkül is a nyomoruság üti fel tanyáját hajlékunkban.

Mutassuk meg, hogy erős, egészséges nemzet vagyunk: dolgozzunk!

Kincsek vannak e hazában. Mesés vagyon fekszik itt. Ezt ki kell aknázni. Minden jövedelmi forrásunknak tartjuk az anyaföldet. A mezőgazdaságból akarjuk fedezni összes szükségleteinket. Amit a föld terem, csak azt tekintjük kincznek és emellett az iparra nem fordítunk annyi gondot, mint a mennyit az ország ereje megkövetel és mennyi árut, ipari cikket a külföldről behozunk.

Pedig, ha szétnézünk, akkor észrevehetjük, hogy ezekre megy azon iparcikkék száma, melyeket itthon elkészíthetünk. A most felszabadult sok ezer kéz foglalkozzik a mezőgazdaság mellett az iparral is és ekkor a hat hónapi keserves szenvedést gyönyörűen kipótolhatjuk egy biztos jóléttel, melyet a békében föllelhetünk.

Magyar nemzetünk sok szenvedést átért már. Török-tatár és más ádáz ellenség feldulta e hazát és mégis az ezeréves szenvedés után is fönmaradt. Megacélosodott, megizmosodott, mert a szenvedés edzette erejét.

Ilyen nemzet nem fél. Ilyen erős nép még hatalmasabb lesz, mert okult a mult szomorú tapasztalatain és megtanulta, hogy csakis önerejére támaszkodhatik.

Ezért tartunk össze. Segítsük egymást, mert csak így boldogulhatunk. Fel a fővel, nyíltan, szorgosan, jókedvvel, daltal, vigsággal köszöntsük e jobb kort, mely a békét teremtette meg.

Munkásság az élet sója.

Ez a romlástól megóvja! Eidor.

Törvényhatóságunk elismerése.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósága ma diszgyűlésében fejezi ki elismerését mátéházi Matkovits Béla főispánjának. A repülő napok alkalmával a legmagasabb körök figyelme Ujvidék felé irányult. Megismerték fontos stratégiai fekvését, látták, hogy mit terem itt a szorgalom és hogy milyen törönmagasságban emelkedtünk ki a többi vidéki városok közül. Belátták a kormánykörök, hogy ennek a városnak vezető szerepet kell juttatni: érdemes reá. Hogy ez így van és hogy ez így alakult, annak egyesegedül a mi főispánunk a szervező lelke. Mert ha ő nem irányítja a figyelmet erre a szép városra, akkor, mint az utszéli vadrózsa csak szűkebb környezetnek virithatna, de így messze ország bámulja kibontakozó szépséges szirmait.

Az elismerés tehát olyan férfúnak jut, kinek lelke Ujvidék boldogulásáért teljesen összeforrott. Kevés város dicsekedhetik ilyen főispánal, mint mi. Illo tisztelet tehát, ha ezen nagybecsülésünknek a lehető legrészesebb formában adunk kifejezést. Es ennek legilletékesebb helye a törvényhatóság színe előtt van, mert ez képviseli a város közönségét.

Nemcsak erkölcsi előnyt nyújtott nekünk főispánunk, hanem anyagi hasznot is, mert a repülő napokban igen sok pénz maradt Ujvidéken. Itt valóban alkalmazni lehet: „jutott is, maradt is.”

Vagyonig gyarapodást jelentettek az ünnepély napjai. Sok idegen fordult meg itt és különösen Ujvidék kereskedelme és ipara érezte az ünnepnapok jótékony hatását. Soha alkalmasabb pillanatot meg nem ragadhatott volna a város közönsége, mint e ma, amikor főispánja iránt érzett nagybecsülésének, hálás tiszteletének, el nem hervadó, soha nem muló szeretetének méltó kifejezést ad.

Abba a dícsoroszuba, melyet ma öveznek érdemeinek jutalmazására, engedje meg Öméltósága, hogy az Ujvidéki Napló is egy levélkét helyezhessen el. A reménység levélét, mert mi még igensokat várunk Öméltóságától, hogy városunk fejlődését még hathatosabban fogja támogatni. Ezzel akarjuk beigazolva látni mindazt amit Mátéházi Matkovits Béla főispán székfoglalója előtt jóslottunk.

Csernyei Mór.

Szőnyegek, függönyök, terítők, és minden lakásberendezési tárgyak nagy választékban.

MENRATH L. FIA butorházában:

butorok, szőnyegek, képek, függönyök — disztárgyak a legnagyobb választékban, a legszebb kivitelben kaphatók.

Kossuth Lajos-utca 46-48.

Régi megbízható cég.

Alapított 1843.

Telefon 68.

Ujvidék legnagyobb férfi-, női- és gyermek ruha-ruháza

Kapamacsija J. István

Kossuth Lajos-utca 25. a tavaszi és nyári időnyre ajálja Ujvidék és környéke nagyérdemű közönségének rendkívül nagy raktárát: **uri-, férfi-, női- és gyermek ruhákban**; különösen hölgyek részére a legszebb párisi és berlini újdonságokat ranglan-paletot és sport jaquetekben, a legdivatosabb valódi angol és skót szövetekből, valamint selyem-, pomplin-, vizgyöngy- és lüszter-köpenyeket. Az árak a legjutányosabbak. A t. közönség saját érdekében cselekszik, ha szépségletét ezen rendkívül gazdag választékú áruházból szerzi be, ahol a legjobbat és a legszebbet vásárolhatja.

A sajtó demokráciája.

Irta: Süle Antal.

Abban a nagy társadalmi esztétikai és gazdasági, átalakulás mely Magyarországon mintegy két évtized óta tart, legfőbb változása a sajtó ment keresztül. Nemcsak jelezte, a legfinomabb szeizmografnál érzékenyebben, a föld alól felszínre áttörő rengési hullámok erejét és irányát, hanem maga is egészen átforgatódott. Ebben a forrongó korszakban domborodott ki nálunk is az újságvállalatok üzleti jellege, iett külön pálya a hírlapírás, s a technika új eszközei segítségével szárnyat kapott a hírszolgálat és a lap sokszorosítása.

A fejlődés ez új irányának egyik legszembeesőbb eredménye a sajtó demokratizálódása. Ennek a folyamatnak külső bizonyítékául elegendő rámutatnunk arra, hogy husz esztendővel ezelőtt évenként itag kilencven millió lappeldány fogyott Magyarországon, most pedig több mint száznyolcvan millió. S ez a szám állandóan növekedik.

A hírlapok gyors szaporodása és nagy teljeskedése következtében most már jóformán nincs társadalmi osztály, gazdasági törekvés, művészeti irány, de még foglalkozási ág sem, mely hangját ne hallathatna a forumon. S ebben nyilvánul meg a modern sajtó igazi demokráciája. Módot ad minden partnak, felekezettnek és érdeknek arra, hogy a nyilvánosság előtt harcolhasson.

Az újság a távol élőket is bekapcsolja az ország dolgainak intézésébe. A politikai és gazdasági eseményeket a vezetőemberek szándékait és elhatározásait közli azokkal is, akik régebben csak a befejezett dolgokról értesültek a mindnyájunk sorsába belenyúló kérdéseknél. Így lehetővé válik, hogy országos vélemény alakuljon ki az egyes dolgokban meg akkor, amidőn ennek döntő befolyása lehet az elhatározások alakítására.

Az irodalom, művészet és tudomány demokrátilódásában szintén szemmel látható a sajtó nagy szerepe. Felkelti az érdeklődést s megköszorozza a szellemi javak fogyasztóinak seregét.

Demokrata tevékenysége pedig a fiatal tehetségek diadalra segítésében mutatkozik. A hírlap természeté hozza magával, hogy az újjal az aktuálissal foglalkozók első sorban, azonkívül a legtöbb esetben a sajtó munkásainak s a kiadóhivataloknak érdeke is összeesik az újabb generáció törekvéseivel. Magasabb szempontból tekintve ugyan sok jogos gáncsossal lehet illetni a sajtónak ezt a tevékenységét de tagadhatatlan, hogy célja a maga egészében tisztelőreméltó és küzdelme jogosult. Bizonyos továbbá az is, hogy hírlapjaink nélkül aligha született volna meg az új magyar irodalom, bajosan erősödhetett volna meg az új művészet s még a reményünk is messzebb lenne, hogy el fog jönni a produktív tudomány korszaka. A legnagyobb változást azonban hírlapjainknál az idézte elő, hogy hihetetlen mértékben bővült az a terület, ahonnan a

modern újság anyagát összehordja. A megnagyobbodott olvasó közönség s a verseny halása alatt olyan dolgokra is ráterelődött a hírlapok figyelme, aminőkről régebben nem vettek tudomást. Különösen az utolsó két évtized alatt keletkezett bulvárlapok produkáltak ezen a téren sok újat. Tudomás vesznek jelentéktelen emberek apró bajairól, örömeiről és hirt adnak, nem egyszer az izlés rovására, olyan magánügyekről is, amelyeket régebben érinteni sem volt szokás. Ha pedig nincs nagyobb esemény, akkor annélkül csinálják meg a szenzációkat. Elküldik „felderítő” szolgálatra embereiket akik azután minden különösebb aktualitás nélkül napvilágra hozzák vidékek, intézmények bajait, hibáit, s szállítják a riportot, a feleplezést. Igaz, hogy sokszor túlságba viszik ezt, de a sajtó munkatörének embe bővülése ellen elfogulatlan ember még kifogást sem tehet. A sajtó joggal tekintheti feladatának nemcsak a változások, események hírladását, hanem a társadalom státiájának vizsgálatát is. Ez nagyon sok esetben jár hasznossal, a károk ellen pedig kielégítő védelmet nyújthat a sajtó törvény reformja.

Ibsenről a modern társadalom nagy ismerőjéről, mondják, hogy minden reggel a legparókeosabban át böngészte az újságokat s jegyzőkönyvének nagy részét a hírek közül való események adatai töltötték meg. Ez jut eszembe, ha nézem lapjaink hiranyagát s csodálom kell a kiváló norvég bölcsességét. Valóban nyitott szemű embernek a legjobb szociológiai munka sem mondhat többet mint azok a kisebb-nagyobb közlemények, amelyeknek mindegyike a körülöttnünk létező élet őszinte megnyilvánulása.

Hogyan értékelik a tanító munkáját.

A páspokladányi református egyház szép ünnepet ült. Három tanítójának jubileumát ünnepelte s a jubileumot igazi ünnepé tette az az emelkedett-hangú, gyönyörű beszéd, melylyel Kiss Ferenc debreczeni akadémiai tanár a jubiléusokat ünnepelte. A három jubiláns Anderkó Márton, Sücs János és Kovács Lajos. Kiss Ferenc ünnepi beszédjét itt adjuk:

Lélek kell ahhoz, hogy valaki a legnehezebb, a leghálátlanabb, de leghasznosabb munkára, a népnevelésre szánja el magát s lelkesedés, hogy ezt a pályát negyven éven keresztül kitarással szolgálja. Itt ülő három tanítónk negyven esztendőre hordja nyugodtan, türelemmel, Zugulódás nélkül az a keresztet, melyről népek zúgólása s ezek boldogságára harmatozik alá csöppenként a lélek könyje-vére; negyven éve öntözi verejfékkel a népnevelés tövises mezéjét, hogy a burján virággá, a gaz kenyérré változzék isten tudja, mennyi túske szurdorodott ezalatt a szívükbe; negyven éve forgolódik a közpálya rögös országútján, isten tudja, mennyi méltatlanságot raktározhatnak el az utonjáróktól szívük fittos kamarájában. Nem vonom ünnepeltjeinket kintapra érdemeik szembemondásával, hanem ünnepem a munkát, ezt a legfőbb emberi jót,

ezt a köpárnát, melyen Jákob angyalokkal társalkodik. Minden munka felemelő, ember legtisztább ambíciójára méltó, mégis a munka igazi értékének mérfok-mutatoja az a jótékony hatás, melyet az a közre gyakorol. Minden haladásnak, kulturának, civilizációnak, anyagi és szellemi jólétnek alapja a betű és — a tudás. A mustármag, melynek gyökere a földbe ragad s lombkoronája az ég harmatát issza, ez az életelő eleme. Tudás nélkül nem a miénk a föld.

Ezt a mustármagot a népiskola veti s a fejtörő növényt a tanító ápolja. Minden emberi nagyság, tudás, hatalom, dicsőség gyökérszála ide vezetnek vissza az iskoláig, a tanítóig, de a legegyszerűbb ember boldogulásának forrása is az iskola. Hiszen a társadalom kilenczted része azzal az ismeretanyaggal él s hal meg, amit az iskolából hozott s jut-e észébe a hatalmasnak, ki milliók ura, jut-e észébe az alacsonyorsúnak, kinek csak fekete kenyér a mindennapja, hogy kinek köszönheti a kormánypálcát, kinek a barna kenyéret? Egyik a maga ölcóságát, másik testi erejét, szerencsét, ügyességét tartja oknak. Nem úgy te hatalmas, te szegény! menj csak emlékezeted erein vissza-vissza s a fonal végén ott találok az iskolát, a tanítót, azt a poros ülőhelyet, azt a ma már meg sem látott szürke embert, ki ott gőnyed nap, mint nap, évenként változó, kicsiny sereg mellett, oszlatgatja az elme homáját, irtogatja az erkölcsi élet elvadult bozótját, nyesegeti a vad hajtasokat, tanít ismeretre, felémele a magasba. *Ott sürgölődik éven, egy egész életem át szükösen díjazva, mégis irigylve, a nagyoktól meg sem látva, az alsóbbaktól annyit megládvadva, hátán nem ismervé, sokszor tisztességétől is megrabolva. Besszél meg e munkát magyar társadalom.* Nekünk százsorososan szüköség, mint más nemzetnek a tudomány, az erkölcs, a haladás, a megélhetés feltételeinek birtoka. Iskola nélkül nincs jövőd, tanító nélkül nincs népművelődés. A mai ünnepen sokszoros öröm tölti el lelkemet s magamra nézve tartom fölemelőnek s megtisztelőnek, hogy az elismerés s a hála zászlóját a magyar tanítóság nagy hívattása, nemes munkája s nemzetfenntartó sikerei előtt földig borithatom. Ezt a zászlót hajtom meg előttemek, három veterán tagja a magyar tanítóságnak.

A jövőre gondolva, lelkemre száll egy szent sejtés: látom Magyarországot műveltnék, következőképp nagynak, szabadnak. E szép jövőndöt ti alapozzátok meg könnyel, verejfékkel nélkülözés-sel, de mindig hűséggel, becsületes munkával, magyar néptanítókt

E jövőre tekintve, e jövő érdekében felejtésék el velem, e jövőért együtt dolgozó szolgatársaim, munkatársaim, édes barátaim a sebeket, melyeket 40 esztendő viseli sajgó emlékül érző szívetekre. Vonja be 40 év minden keserűségét s mai nap szívárványas a tanítói munka megbecsülése, a tanító becsülete s e becsület a magyar tanítóságnak a mi körünkben a ti munkátok szerete meg.

Reggelizés előtt félpohár Schmidhauser-féle

Használata valódi áldás gyomorbajoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserű viz

Az elrontott gyomor-
2-3 óra alatt telje-
sen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környéken minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Egy tréfa jótékony hatása.

Kis gyermekek lepkét fognak az utcán, réten. Hajszojlik a galagonyaáozóndéket. Munkába kerül, míg néhányat összefogdosnak. Egy ilyen lepke vadászó gyerekeket megtreftát egy ur. Beküldi őket Groszinger gyögytárába, hogy ott megvesz- senk. Uccu neki a gyerekek, mint a raj: beözön- lenek a patikába. Sűchtár ur azonban kifog a tréfás uron és beküldi őket Zanbauer rendőr- kapitányhoz, hogy ez megveszi. A kis vadászok zsákmányukkal Zanbauerhez mennek. Ez jóízűt kacag a dolgon, de hirtelen észbe jut, hogy bizony a lepke petéivel tartja fenn a hernyó- generációt.

Nágyon okos gondolat lenne, ha a lepkéket összefogdotná a város. Ekkor a hernyó bizto- san kipusztulna. Jelenti a polgármesternek, ki nagyon helyesnek találja a gondolatot és azonnal elrendeli, hogy a gyermekeket meg kell jutalmazni ezen fáradságukért, hogy ne szaporod- hassék el a hernyó, mint az idén. Minden 100 darab lepkéért fizet a város 10 fillért. Egész halom gyűlt össze a kártekonny rovarokról. Van olyan gyermek, ki 1 kor. 60 fillért is kapott a lepkéért. Több mint 40 ezer hulla fedí a város- háza egyik hivatalos helyiségét.

Igen helyes intézkedés ez, de minden kert- tulajdonost meg kellene büntetni, ki a kellő idő- ben elmulasztja a fát a kártekonny rovaroktól megtisztítani. Mert nincs abból semmi hasznom, ha én megtisztítom a kertemet, mikor a szomsz- edom elmulasztja ezt. A legszigorubban kell az ilyen hanyaggyal elbánni, ki mulasztásával másnak is kárt okoz.

ir.

Vasárnapról — vasárnapig.

Diszközgyűlés. Ma vasárnap d. e. 11 órakor városunk törvényhatósága diszközgyűlést tart, melyen köszönetet nyilvánítt máteházi Matkovits Béla úrnak Ujvidék szabad királyi város főispánjának a magyar aviatika fellendítése érdekében városunk javára kifejtett fáradozásáért.

Kitüntetés. Megemlékezünk arról, hogy a főispáni díszbérdhez, melyet József főherceg tiszteletére rendezett, Mayer Arnold pékmester szolgálatára a fehérekenyert. Ilyen kenyert a főher- ceg asztalára is küldött Mayer, mely hogy jó volt, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy Mayer Arnold a „főhercegi kamarai sütőmester” címet nyerte.

Érettségi vizsgálatok. A kir. kath. magy. főgimnáziumban az írásbeli érettségi vizsgálatok l. hó 15., 16. és 17-én tartattak, míg a szóbeli vizsgálat dr. Szele Róbert tankerületi kir. főgaza- gát elnökelete alatt június hó 16., 17., 18. és 19-én lesz. A gkel. szerb főgimnáziumban az érettségi vizsgálatok írásbeli része l. hó 19., 20. és 21-én volt, míg a szóbeli érettségi vizsgala- tok dr. Margalis Ede és Hadzsits Ant. l. elnök- lete alatt folyó évi június hó 8., 9. és 10-én lesznek.

A lövölde megnyitása. Vasárnap nyílt meg a lövöldegyülelésben az idén. Déli 1 órakor a lövölde nagy termében mintegy ötvenfős disz- bérd volt, amelyen jelen voltak: dr. Demet- rovičs Vladimir kir. tanácsos, polgármester, dr. Szele Lajos orsz. képviselő, Prufoma Béla al- polgármester és még igen sokan társadalmunk közéletéig sorából. Felkőszőnök mondottak. Groszinger János főlövészmeister, dr. Maros Károly egyetemi ügyész és dr. Demetrovičs Vladi- mir kir. tanácsos, polgármester. A felállalt ételek közmelegedést keltettek és ezért Maurits Jó- sef vendégfőst, az új belölt őlsmerés illeti. A díszbérd a lövölde ünnepélyes megnyitása zárvette.

Az ujeviki kirakatverseny ünnepélyes díj- kiosztása, amelynek a hó 25-én kellett volna végbemennie, közbejött váratlan akadály miatt jövő vasárnapra azaz június hó 1-ére d. e. 11 órára halasztották el.

Az ujeviki szerb gimnázium tornatermében Borutta Boristól 1 ezüst tulaórt, Petrovičs Dusántól pedig egy kettősfelelő aranyórát loptak el. A rendőrségnél történt feljelentés után meg- indult a nyomozás. Helyesen jár, mert már aznap, mikor a főljelentés megtörtént, d. u. az

aranyórát egyik itteni zálogházban megtalálták. A zálogházban nem tudtak felvilágosítást adni, hogy ki zálogosította el náluk az órát. A konviktusban is történt ilyen lopás, melynek tettesét a rendőrség kinyomozta. Lehet hogy a szálak ismét ide vezetnek.

Kérelem. A rossz üzleti viszonyok miatt egy nagycsaládú hivatalnok elbocsátották. Az illető lápnak utján kéri a kereskedőt, hogy juttassanak számára egy megfelelő alkalmazást. Különösen a fakeskedésben otthonos. Több nyelvet beszél. Címe szerkesztésünkben tud- ható meg.

Lopás. Hevér György polg. iskolai tanuló jelenti, hogy felöltőjét ellopták.

Betörés. Majay Artur vámenelőr lakásába betörtek és onnan több ruhaneműt loptak el. Rendőrségünk a tettesek nyomában van.

Tolvaj halótárs. Gradenegger Ulrik sörfőző legény a Laktanya-utcában bérrel lakást. Vasár- nap nála hált Plavsits Szvetozár sz. tamási illetőségű kocsis. Ranggal Gradenegger órája és láncá elűnt. A lopással Plavsitsnál vádolja, kit a rendőrség le is tartóztatott. Plavsicsnál nem talál- tak semmit; tagadja, hogy ő lopta volna el az órát és láncot.

Nagyvárosias jelleget adnak Ujvidéknek a szép ütlek, melyek keretet képezve, bemutatják Ujvidék kereskedelmi életének fejlődését. Különösen mióta a rom. kath. hitközség bérap- lotája felépült, azóta nagyserüen emelkedett a város szépsége. Elsőhelyen áll Roth Manó és fia cég ruhaárúháza és szörmeke- reskedése. Ez az áruház a képzelhető leg- nagyobbd gondallal ügyel arra, hogy a szemlélő- nek izléses csinnal mutassa be modern áruhá- zát. A kirakat tükre annak, hogy mi minden szépet lehet itt beszerezni. Mindenki megtalálja azt, ami izlésének megfelel, mert a választék óriási. A kirakatverseny alkalomával a zsűri szin- tén ezen nézetet vallotta, miödn Roth Manó és fia cégnek az aranyermet ítélte oda.

Nagy szenzációt okozott az Apollóban bemutatott „Repülő napok Ujvidéken” című jól sikerült felvétel. Különösen igaztán hatott, mikor valaki saját „énjét” pillantotta meg. Általában mondhatjuk, hogy az Apolló a művészet magas színvonalán áll. Ma már nélkülözhetetlen ezen kedves otthonunk.

Az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör nyári mulatsága. Június 1-én a jövő vasárnap tartja a Daloskör ez idei első mulatságát, mely egyuttal a lövészkert saizon nyitó ünnepéje amennyiben a hivatalos megnyitást a mult vasárnapj zápor- eső elmosta. A Daloskör ez alkalommal teljes- en és válogatottt műsorral lepi meg a közönsé- get s kabaret programja elsörendű számokból áll. A katonazenekar szolgáltatta a tánchoz való zenét. A meghívókat már kiküldötték.

Baleset. Az új gimnázium építkezésénél- mivel a munka nemcsakóra befejeződik, az áll- ványokat kezdtek bontogatni. A felügyelő szig- voru utasítást adott, hogy miképpen járjanak el a bontogatási munkálatnál és ha távozott a mun- kának szünetelnie kellett. Hétfőn Rajnyák Mihály és Szabó Albert napszámosok bontogattak ilyen állványt. A felügyelő néhány percre távozott és ekkor a két munkás a talpa alól szedte ki a deszkákat és lezuhantak. Rajnyák Mihály koponyaszűzödést szenvedett; élet-halál között van. Szabó Albert szintén súlyos bejső sérülést szen- vedett, de tán életben marad. Eppen az állvány alatt dolgozott Farkas Erzsébet napszámosleány, kit a állványról lezuhott deszka homlokán érin- tet. Lak horzsolási sebe van. Ha a magasob- lésett deszka fejetetején éri, akkor agyonüti. Mulasztás senkit nem terhel. A munkások maguk okozták a bajukat.

Kínai vándorkereskedők jártak itt a na- pokban. Szobrokat árultak. Li-Gyafó volt a tar- saság feje. Nem türték a városban. Csodálatos az a szívós kitartás mellyel életüket tengetik, de még jobban bámulhatjuk őket, hogy mennyike- vással érik be. Egy tal rizs egy napra elegendő, ha 1 kiló kenyérre is telik, akkor pláne fejedelmi életük van.

Bács J. zeneiskola tanítványai május hó 25-én vasárnap délután 3 órakor a szerb hit- község dísztermében (szerb elemi iskola épület- ben.) hangversenyt rendeznek. Belépti-jegy 1 korona, deak-jegy 50 fillér.

Értesítés! Alacsony vízállás miatt. Május 19. től kezdve személyhajóink Karlócza állomá- sunkat nem érintik D. G. T. ügynökség Ujvidék.

Hirdetmény. F. hó elején egy fehérszörű agárkutya találtott. Igazolt tulajdonosa l. hó 28-ág annál inkább jelentkezzék ezen rendőr- kapitányságnál, mert különben nyilvános árve- résen fog eladatni 28-án délelőtt 9 órakor a vá- rosháza udvarán.

Csavargók: Bernát Ilona zalamegyei haj- léktalan cseledeány és Kuszonozky Pál csavargó a rendőrségünk a városból eltoloncolta.

Tűz. Kedden reggel a Manojlovičs féle ház padlásan tűz támadt. A viztártályt a téli hideg ellen szalma és ronggyal csavarták körül. Va- lamí go:datlanság következtében tüzet fogott. Nagyobb elővigyázat szükséges. Hamar elfojtották.

Jovánovics T. Milán résztönt általánosán elismert szabadalmazott gyártmányaira, melyek a lapunk mai számában megjelent hirdetésében felsorolhattak és kútfürási műveletei felhívjuk a közönség figyelmét.

Még nincs két hónapja, hogy Gilbert Parsons angol nyelvtanár városunkban letelepe- dett és mégis ezen rövid idő alatt is már cso- dálatos haladási tanusitanak nagyszámú tanít- ványai. Minden művelt embernek melegen aján- latjuk ezen kitünő angoltanfolyamot.

A mészárosok és henterek figyelmébe. A földművelésügyi miniszter körrendeletet bocsát- otta ki, melyet egész terjedelmében közlünk: Tu- domásomra jutott, hogy egyes helyeken a hú- sáparosok az üzleteikkel eladatlanul visszamaradt kolbászfeleket friss hústermékek előállításánál, ezekhez hozzákeverve, újból felhasználják illetve értékesítik. Minthogy a kifogástalan minőségű kolbász árúknak az ott jelzett módon való érté- kesítése nem áll az ársütő érdekében, nyilván- való, hogy a fentjelzett módon többnyire csak olyan anyag kerül újból feldolgozásra, melynek emberi fogyasztásra való felhasználása a közeg- észségügy szempontjából súlyos veszélyeket rejt magában. Az emberi egészségre ily módon való veszélyeztetése nem csak olyan esetben áll fenn, ha már nyilvánvalóan penészes vagy egyéb- ként romlott kolbásznagy használtaftik fel az új, látszólag friss árú előállításánál, hanem akkor is, ha az új árú töltelékéhez olyan régi kolbászok anyaga kevertetik, melyeket az iparos azért igyekszik ily módon értékesíteni, mert azokat külsejüknek a rendestől eltérő, nevezetesen le- pedékes vagy tapadócsa, vagy pedig fonnyadt, illetve ránczos felületük miatt nem tudnak többé eredeti alakjukban elárúsítani. Minthogy az el- adatlanul visszamaradt kolbászféléknek hústermé- kekbe való újból feldolgozása minden körülmé- nyek között oly csekedet, mely az ekként elő- állított árút az emberi egészségre ártalmassá te- heti, ennél fogva nyilvánvaló, hogy az ilyen el- arúsítása hűvszűgizlat tárgyában 54300 1908 szám alatt kiadott ítemi rendelet 140 §-ának utolsó kikezdésében megállapított tilalomba ütközik és ehhez képest az idézett rendelet 119 §-a szerint minősülő és büntetendő kihágás tényálladékat meríti ki. Felhivom ennél fogva a törvényhatósá- got, tegye hatóságainak szigorú kötelességüké, hogy a hűsáparosok feldolgozó és ársütő helyi- ségeinek rendszeres ellenőrzése útján a fentiek- ben körülírt visszaélések megszüntetése iránt mulasztatlanul gondoskodjanak, s adott esetek- ben a hivatkozott tilalom ellenére készült hűs- termékek megsemmisítése iránt haladéktalanul in- tézkedjenek azoknak készítőivel illetve ársütői- val szemben pedig a kihágási büntető eljárást mindenkor tegyék folyamatba. Minthogy továbbá egyes hűsáparosok a fogyasztó közönség jogos érdekeit oly módon sértik meg, hogy a hűskol- bászok készítéséhez szükséges töltelékét apróra vagdalt illetve megörölt így, húsnyálka, írijgy, marha és sertésgyomor és egyéb zsigerik fel- használásával készíti s az ily módon előállított csekélyebb tápértékű kolbászokat a közönség megtevesztésével hűskolbász gyanánt és annak árában hozzák fo galomba, ennél fogva ily vissza- élések megátolása céljából, a hűs vizsgálai tárgyában 54300 1908. szám alatt kiadott rende- let 110 §-át a m. kir. belügyminiszter úrral egye- tértőleg olyképen egészitem ki, hogy felapított zsigeriknek hűskolbászok töltelékéül való fel- hasznalását, vagy ily kolbászok töltelékéhez való hozzákeverését ezennel megiltom. Önként érte-

tődik, hogy ezen tilalom megtartása az erre hivott közigazgatási hatóságok, illetve hatósági közegek által szintén bathatosan ellenőrzendő s hogy annak megsértése az 54300 1908 számú rendeletben foglalt egyéb rendőri tilalmak áthágására nézve megállapított s ezen rendelet 119 §-ában körülírt következményeket vonja maga után.

Állami jutalmak ipari munkásoknak. A kereskedelmiügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hinvásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor városok, Csongrád és Bácsbodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztanak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mind-egyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatlétel és a jutalmak kiosztása a kamara főadatát képezvén, fölkerjük a kerületet munkaadóit, úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, — az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében — kiket a jutalmazásra érdemesnek tart. — A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők: magyar állampolgárság. — 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolgá, és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat.) 3. legalább 15 évi megszakítás nélkül működés az ipari munka körében (tanoncévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekkel egyenértékűnek tekintem). 4. a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Midezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal esetleg a munkakönyvvél vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően felszerelt ajánlások legkésőbb folyó évi június hó 20-ig küldendőek be a kamarához.

Okleveles tanítónő

zeneileg is képzett, zongorából és elemi meg polgári iskolai tantárgyakból kitűnő módszerrel órákat ad; tanít házon kívül is. Bercsényi Miklós utca 5 földszint.

Óriási választék a legdivatosabb napernyőkben. Sok pénzt megtakaríthat, ha szükségletét nálam fedezi.

Stein Mór norinbergi és rövidáru nagykereskedés. Ricsinybeni árusításban is jutányos árak. Különösen kalapdísz és művirág raktáramra felhívom a figyelmet. Kossuth Lajos-u. 6.

A legszebb üdülő és szórakozási hely

a város belterületén a **lövölde.**

Hűvös, árnyas, pormentes levegőben élvezhetjük a legjobb italokat és ételeket, melyeket

ifj. Maurics József

pincéje és konyhája szolgált.

A vendéglő bérletét ő vette át. Magát a t. közönség b. figyelmébe ajánlja és pártolást kér.

M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T.
Ujvidék—Vukovár.

Péntek kivételével naponta	Állomások	Péntek kivételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrad	" 3:55
5:30	" Dunabökény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasút	e. 6:50

Regényi Kálmán

ékszerész, órás és látszerész Ujvidék,
a róm. kath. templom épületében.

Aranyéremmel kitüntetve.

Pénztárosnő

aki a magyar, német és szerb nyelvben járatos, kereskedelmi képzettséggel bír, hasonló minőségben már hosszabb ideig működött volt és ovadékképes június hó 1-ére való belépésre kerestetik. Pályázatok fénykép csatolása mellett e hó végéig vehetők figyelembe.

Kron Károly Fia
Ujvidéken.

A Rákóczi Ferenc-uton családi körülmények miatt eladó egy igen jól berendezett kintű forgalmu

vegyeskereskedés.

Villamos megálló, legforgalmasabb hely. Közelebbit a kiadóhivatalban.

A nagy kir. földművelésügyi miniszterium megbízásából az állami szőlőtelep által kipróbált

Kochillin

szőlőmoly- és gyümölcsferegirtó-anyag

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyo, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcstetreg ellen a legelősebb és leghatékonyabb anyag. A rá kig-ként 4 koronára. Minden kilogramm 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyzetöl szőlő bepermetezésére elegendő. Ha a firtókat bögrekre martaogatjuk vagy az anyaggal cseszteljük; ugy két kilogramm egy katasztrális hold szőlőre elegendő. Pátas a elmaradhatatlan. gyümölcsre, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az előzetes bekládése vagy utánvetel mellett a Tóth-féle Kochillin szőlőmoly és gyümölcstetregirtó-anyaggyár közp. irodájában, Budapest, VI., Eötvös-utca 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban; szatmalan elismerő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Viszontelásokat keresünk.

Tanuljon magyar, német
gyorsírást

Csernyei Mór

gyorsírástanárnál

II. Rákóczi Ferenc-út 35.

Fogműterem

Pászthy Sándor

vizsgázott műfogász.

Modernül berendezett fogműtermében
egész nap fogad.

Foghuzás érzékletlenítéssel, különféle fogtömések, szájpádlás nélküli fogszor, csapfog, aranyhidak, arany korona, kautschuk munkák, teljes fogszor, fogreguláció.

Foghuzás

szegényeknek naponként 12-1-ig ingyen.

Duna-utca 26.

RED STAR LINE

VÖRÖS CSILLAG VONAL

Antwerpen-Amerika

Rendes és közvetlen hajójáratok
Antwerpen-New-York és Antwerpen-Boston között.

A TÁRSASÁG HAJÓRAJA

Samland, Gothland, Mesaba, Lapland, Finland, Kronland, Zeeland, Vaderland, Marguette, Menominee, Manitou.

A hajók New-York felé minden szombaton és Bostonba minden második csütörtökön indulnak. Bővebb felvilágosítást nyújt:

Red-Star-Line

magyarországi helyettese BUDAPEST VIII.

Köztemető-út 12 a.

Telefon József 10—37. szám.

Boelke Ugo

Berlinből

készít amerikai, német és svájci mód-szer szerint

nem kivehető fogpótléket,
hidmunkálatokat arany-, platina és kautschukból.

20 évi szakmunkásság kezkeskedik a kifogástalan kivitelért.

Rendelő: Ujvidéken Kossuth Lajos

utca 37. I. em. **Dr. Loránd**

fogászati és technikai műtermében.

Telefon 331. Telefon 331.

NYOMTATVÁNYOK

és

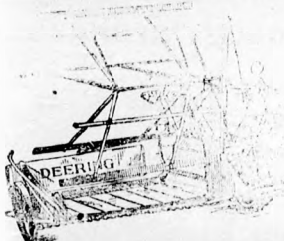
legdivatosabban, tisztán és olcsón készít

MERKUR-NYOMDA

Fuchs Oszkár és társa, UJVIDÉK

WINKLE-PALOTA az udvarban.

TELEFON: 151.

Dering-féle amerikai kaszálógépek és kévekötoők nagy raktára. Ujvidék és környékének egyedüli elárúsítója:

REICH JAKAB

mérleg- és mezőgazdasági gépgyár Ujvidéken Temerini-utca 11.

Aranyéremmel tüntették ki **Burmán Sándor**

ujvidéki első puskműves kirakatát.

A vadászat, halászat és sportcikkék legjobb fajának állandó raktára.

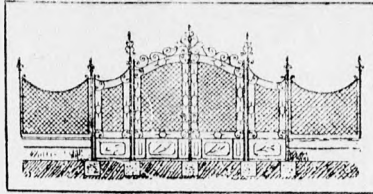
Gyenge férfiak! Fialatok és öregek! **ne csüggedjete!** **FELTALÁLTAM!**

Az én "H"-készsülékem azonnal megszünteti a férfierő gyengeségét (impotenciát). **Nem** belsőleg beveendő gyógyszer! Kerjen 40 fill. postabélyeg csatolása mellett zárt boríték alatt díjmentesen megküldendő ismeretét. — Cim:

"NOVA MECHANIKA 158." Budapest, Postafiók 40. (Főposta.)

Telefon 135.

Légyszövet

sodronyból nyers állapotban, vagy zöldre festve **legjobb szer**, hogy a lakás helyiségeit szellősen tarthassuk és emellett a kiállhatatlan legyektől és egyéb rovaroktól megóvjuk!

Továbbá minden **sodronyszövet és fonat** a különféle gazdasági és technikai célokra; **ruganyos acélsodronyágybetétek, baromfiketrecek, kerítések és rácsok** vas- sodronyfonatokból stb. Ajál, mint saját szolid gyártmányát

WITZ FERENC cég

Első délmagyarors. sodronyszövet és fonott rácsok, sodronyágybetétek és szitagyára *Ujvidék Buza-tér 15. (villamos vasúti megálló hely).*

Valódi védjegy.

Őszi trágyázás!

THOMASSALAK

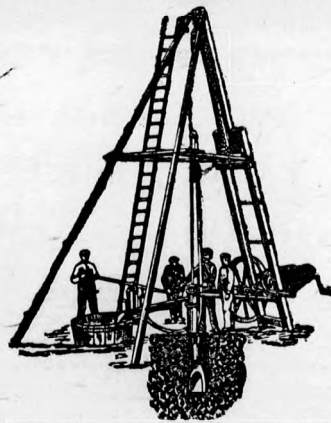
A legjobb és legolcsóbb foszforosavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól! Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.

Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva.

KALMÁR VILMOS

a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője Budapest, VI., Andrassy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Jovánovits T. Milán

Ujvidék Bercsényi Miklós-utca 12. sz.

Mély- és ártézikut fúró, szivattyú és vízvezeték bevezető osztály.

Szabadalmazott pálinkafőző-kazánok

Elvállalom a régi kutak tisztítását, homok mentesítését és szagtalanítását. **Előnyös feltételek. Jótállással.**

Dúsan felszerelt raktáramat megtekintésre ajánlom.

Árjegyzékkel, költségvetés- és felvilágosítással díjtalanul szolgálok.

1878 óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt minden létező háziszert felül-mul.

A valódi Centifolia-kenőcs

(ezelőtt ugynevezett csodakenőcs)

EREJE ÉS HATÁSA:

Megakadályoz s megszüntet vérmérgézet Operációkat tesz feleslegessé. Használ szoptató nőknél, tejmegindításnál s emlő megkeményedés ellen. Orbanc s bármennemű elavult bántalmaknál, sebes és feltört labaknál, sebeknél, dagadt labaknál, csontszűnöl is, kard-, szűrt-, lőt-, vágott-, zúzott sebeknél, idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tűske stb. mindenféle daganattal, fekélyvel, karbunkulussal, kezpödecséknél, épp így ráknál továbbá feregny vagy rothadásnál, menes által feltört labaknál, bár mely e gesz ebnél, elfagyott testrészeknél hosszú betegségeknel előforduló fölfekvesnel, nyakdagamatoknál, vérketéseknel, fülfolyásnál valamint kipallas ellen gyermekéknél stb. kiváló és biztos gyógyhatású.

Két doboznál kisebb rendelés nem lesz szállítva. Szétküldés utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében. Két tegely ára K 3.00. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Budapesten kapható: Török József gyógyszerárban s a legtöbb gyógytárban. Nagyban kapható Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódi és Radanovits Testvérek drogeriákban Budapesten. — A hoi nincsen lerakat uti rendeljünk:

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett).

Alles achter Balsam ist der Schicksalshüter der A. Thierry in Pregrada bei Laibach, Österreich.

Mindenütt ismert egyedül valódi balsam 12.2 vagy 6.1 vagy 1 csalaui uti áveg K 5.00.

ERZSÉBETszállodában
esténként a hírneves**Vajda Dezső és fiai**kitűnő cigányzenekara
hangversenyezt.**Szerémi****borozó**

Ujvidéken.

KENYER-UTCA 23. SZÁM alatt a Köz-
ponti Hírelintézzettel szemben, melyben
SCHWARZ JÓZSEF úr saját termésű borai,
egített törköly pálinkája, a 27 holdnyi
kamenicai Paraga hegyen lévő szőlőjéből,
poharanként vagy zárt palackokban mér-
sékelt árak mellett kerülnek kimérésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban
SCHWARZ TESTVÉREK irodájába in-
terjúmentek (Haltér 12. szám).

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.

Automobil

keveset használt, gyárilag javítva,
új pneumatikkal Dion de Buton
gyártmányú 6 HP. erős két üléses
karoszeriával jutányos áron
eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Lichtschein Márton Fia
cég
Ujvidék.

Telefon 128.

Telefon 128.

A Z

APOLLÓmozgófénykép **SZÍNHÁZ**

a világ legjobb és minden szenzációt
feltűntető filmeket mutat be. Első az
elsőők között.

Előadás kezdete: hétköznapokon d. u.
5, vasár- és ünnepnapokon: d. u. 3-kor.

Minden szerdán délután 3 órakor
gyermekelőadás, tanulságos, okta-
tó és mulattató műsorral.

E heti szenzáció:

Indianfőnök.**Felhívás!**

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár r.-t. Ujvidék most nyitja meg

VI. hetibetét csoportját.

garantált minimális 5%-al kamatoztatik.

A heti befizetések kötelező időtartama
3 év, megis célszerűségi szempontból lehe-
tővé tettük feleinknek 4 éves heti betét-
könyvecskék váltását is.

A legkisebb részlet heti 1.— kor. de
váltható egy könyvecskére több részlet is.

A heti betétkönyvecske kiváltása már
jövő hó 1-én veszi kezdetét.

Teljes tisztelettel

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár
Reszvenytársaság
igazgatósága.

Grosz és Krausz

legnagyobb butor és szőnyeg áruháza

Telefon 24. sz. **Ujvidék.** Telefon 24. sz.

Az első magyar torontáli szőnyeggyár főraktára.

Pályf testvérek vasöntöde és gépgyárában Szeged
1 drb. 14lóerejű Máv. benzin loko-
mobil ^{alig használt} és egy ^{és egy} teljesen új 48" cséplő
együtt vagy külön-külön eladó.

Weisz Hermina

Alapítva 1830.

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY

ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II., KENYÉR-UTCA 51. SZÁM.

FEST és VEGYILEG TISZTÍT férfi-, női-
és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét,
hímzést, sztór, függönyöket, napernyőket,
keztüüket, struc- és disztollakat, panama
kalapokat stb. stb.

Legoles bh árak.

Elismert íj munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes
elintézésére kiváló gondot fordítok.

